

Застава излази сваки дан двапут, а недељом сваке две недеље и сваког једнара

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пог.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЗАСТАВА

За огласе плаћа се по 12 кот. од сваке протиснуте линије.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића. Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 12.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Јутарњи лист.)

Издање „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

Сабор од 1902. године и патријарх Бранковић.

Световар Прибићевић рекао је у сабору ово: Ако је саборски одбор био уверен, да је патријарх Георгије дефраудант, како је смео радити четир и по године под председништвом таког патријарха.

Ми би с истим правом могли питати Световара Прибићевића: Зашто је он као члан школског савета радио четир и по године под председништвом патријарха Георгија, кад је и он био уверен, да је патријарх Георгије дефраудант.

Јер што да се обманујемо. На сабору 1902. године доказано је неборимо, да је патријарх Георгије у врло много случајева проневерио народни црквени новац. Нешто је вратио после 10 и 12 година, кад га повјаше новине, а нешто није био никако вратио. Сабор је изјавио, да дубоко сажаљева ову ствар и позвао је патријарха Георгија да у року од 14 дана исплати мањак. Ово је било једногласно решено.

Цео сабор и цео народ знао је како стоји ствар с патријархом Георгијем. И кад се Световар Прибићевић ово дана измотавао, као да он није на чисто с том ствари, то је било само фарисејство.

Но поред свег Прибићевићевог фарисејства, остаје питање: Зашто је сабор 1902. године поступао онако благо са патријархом Георгијем? Зашто су самосталци пристали на онај предлог, не знам. То нека они кажу. Ал зашто су радикали онако учинили, то треба да се расветли.

Већина у радикалном клубу хтела је 1902. године да свршава патријархову ствар у рукавицама. Са мало парме и мало травице. Већина је мислила, да патријарх Георгије неће хтети платити ону своту коју је сабор пронашао, јер ако плати, онда је тиме признао своје дефраудације. А ако не хтедне платити, онда би наступила тужба. Па се мислило он ће после неког времена отићи. А ако не оде, онда ће се поступити према њему друкчије.

Ово је радикални клуб отворено изјавио и тадањем краљевском комесару Бели Талијану. Ја сам у оно време бележио како су ишле те ствари, и држим да је време, да их данас саопштим.

Ближио се већ крај сабору, а патријарх Георгије није никак сазивао саборски одбор. Тада је краљевски комесар Бела Талијан саопштио, да патријарх Георгије неће да сазове саборски одбор јер чланови тога одбора нису били код њега да му се представе. Он их не познаје и не може их сазвати.

То је било 5. јула уочи затварања сабора Дан доцније, била је кратка, али доста бурна

седница радикалног клуба. Клуб је решио, да чланови саборског одбора не могу ићи да се прикажу патријарху Георгију. Они могу радити у саборском одбору с патријархом, али више ништа. — Клуб не сматра да је ствар са патријархом Георгијем свршена.

У име радикалног клуба, одлазили смо код краљевског комесара: др. Бура Красојевић, др. Миша Михајловић и ја. Онога дана морао је др. Красојевић да председава, те смо отишли у име клуба до краљевског комесара др. Миша Михајловића и ја.

Ми смо пре свега изнели, да је радикални клуб решио, да чланови саборског одбора не могу ићи патријарху Георгију на дворчење. То је ствар учтивости, а ако патријарх Георгије и мисли, да су чланови саборског одбора пропустили неку форму учтивости, нема права да не сазове саборски одбор.

За тим смо изнели зашто чланови саборског одбора не могу да оду патријарху Георгију у посету. Позвали смо се на оно решење сабора, које се тиче „пригода“ патријарха Георгија. И рекли: Сабор је оно решио пре неколико дана, и како могу сад ићи чланови саборског одбора на поклоњење.

Краљевски комесар омахнуо је руком, што чланови саборског одбора неће патријарху у вивиту, али је питао оно, што би му и онако били кавали. Питао је: — Ама зар ви и ваш клуб нисте на чисто с тим, да ћете морати радити и измарити се са патријархом Георгијем. Он ће вам остати.

На то смо ми отворено изјавили, да се томе не надамо. Сабор је поступао онако благо, што није хтео скандала. Али сабор држи, да ће му се то уписати у заслугу. И да ће патријарх Георгије повући конвенције, а неће наићи на помоћ владе. Не догоди ли се оно чему се сабор нада, онда он задржава себи право да даље поступи. И ми смо на завршетку изрично замолили краљевског комесара, да у томе правцу прогумачи на меродавном месту становиште саборске већине, као и то, шта ју је побудило на онако благ поступак. — Краљевски комесар рече: „Краљ му је опростио“, (аболтирао га је).

Ми напоменусмо: То се односи на кавну, али то не значи, да он мора остати и патријарх.

Овде сам изнео правац радикалне странке и њено мишљење у тој ствари 1902. године. Она је то отворено рекла краљевском комесару.

Но после сабора све је остало по старом. Саборски одбор није смео сам, на своју руку, без сабора, да прекине рад и доведе аутономију ма и привремено у ванредно стање. Он

је спремио сабору што треба, а на сабору је да реши и узме одговорност.

Нек реши сабор. И нек онда закључи, да не може радити под председништвом патријарха Георгија и нека онда закључи, да саборски одбор не може радити под председништвом његовим, имаће право. Али то може да реши само сабор. Што је сабор 1902. године учинио све што му беше у снази, да реши питање патријарха Георгија бес трзавица и скандала, то му многи и многи неће замерити. А ако после тога потражи успеха у одлучнијем раду, и томе неће бити он крив. Народ то тражи, достојанство српске црве налаже то.

Јаша Томић

Српски народно-црквени сабор.

— Једанаеста седница. —

Због божићних празника данас је одгођен сабор. Одгођен је до 9 (22.) јануара. Била је потреба, да се дотле одгоди не само због божићних празника, него и због многих светаца, који долазе сада један за другим, те се имало обзира на свештенике — посланике.

На дневном реду данашње седнице била је истакнута и манастирска уредба. Та је уредба по предлогу саборске већине скинута са дневног реда, а истакнута на дневни ред прве седнице, која долази. Саборску већину руководило је при томе више разлога, а најглавнији је међу овима тај, што је епископат тражио времена, да ову уредбу проучи. Сав сабор једногласно је изјавио, да жели споразум са епископатом. Само сталци су били баш они, који су то увек наглашавали.

Против тога нису имали ништа ни радикални посланици и у ту сврху је баш изабран законодавни одбор седамнаесторице. Тај је одбор јуче ступио у додир са епископатом и овај се изјавио, да је вољан ступити у преговоре, а уједно је изјавио и жељу, да му се даде времена, да проучи манастирску уредбу. Иако је предлог манастирске уредбе проглашен прешним, саборска већина имајући у виду једнодушну жељу сабора, — да се дође до споразума са епископатом — није могла неваћи на сусрет тој жељи епископата.

Ово је могла тим лакше учинити, јер ради споразума жртвује само један дан, јер од сутра би и онако почео божићни одмор. За тај један дан пак та важна и опсежна уредба не би се могла ни претрести.

Да се саборска већина није одазвала жељи епископата, онда би на њу повикали — и то с правом — да уопће неће споразума, да неће ни да покуша,

може ли доћи до споразума, и да не рачуна на последице таког јој држања. И не дође ли до споразума са епископатом, саборска ће се већина опет латити рада, као што су то још прекјуче изјавили у сабору радикални посланици — а за овај покушај губи само један дан. Много времена дакле није жртвовала, а стала је на пут свакој сумњи, да неће у опће никаква споразума.

Свак, ко хоће правично да суди, мора јој признати, да јој је поступак био правилан и оправдан. Увиђају то и самосталци, па ипак док изјављују, да се то слаже и са њиховим становиштем, да се покуша споразум са епископатом; док изјављују своју радост, што то хоће ево и саборска већина — не могу, а да не подвале, да се опажа преокрет у схваћању саборске већине. Др. Миша Мушицки, др. Жарко Миладиновић и др. Миша Михајловић мушки су одбили ту подвалу самосталску и доказали, да они, кад ово данас чине, нису одступили од свога становишта, јер ни саборска већина није била никад противна споразуму. Она се разилазила у мишљењу од самосталаца у томе, да тај споразум не сме бити искључиви услов законодавном раду, као што би хтели самосталци, но треба и мора се радити иако не дође до споразума. Разилазили су се даље од самосталаца и у томе, што су сви хтели дужи рок за тај покушај ради споразума, а радикална странка била је противна томе, па и данас је, јер ће се при првом додиру видети, да ли може бити споразума или не. Време се дакле не сме губити, па ни овим поступком га не губимо, осим цигло једног дана. А зашто је радикална странка пристала да жртвује тај дан, рекли смо напред.

Самосталци су и данас споминjali, како би требало тражити најпре гаранције и споразума и са владама, па онда приступити раду. Говорници саборске већине доказали су неоправданост и тога становишта им; то не смемо чинити, јер бисмо тада баш ми дали прилике влади, да нам диктира уредбе. Добро им је рекао др. Миша Михајловић: Ако је тако, као што ви тврдите, оида би требало умолити владу, да нам пошаље готове предлоге. Сви самосталски говорници истицали су, да те уредбе неће бити потврђене, ако се споразум са владом не постигне и без њега не би требало приступити раду, на што им је др. Михајловић згодно одговорио, да ко се боји врабаца, нека не сеје проју.

У овој препирци радикалних посланика са самосталцима било је више занимљивога, што ћемо истаћи у опширнијем извештају. Предлог саборске већине усвојен је једногласно.

Пре дневног реда поднео је посланик Пера Лунгулов, члан српске народне радикалне странке изјаву у име своје и ратара посланика на српском народно-црквеном сабору. У тој изјави изјављује, да је самосталац др. Милан Мандић у седници од 16. децембра приликом расправе о велико-кикиндском протесту рекао: „Ваљда ме неће једао паор учити. Паори нека иду на поље на сокак“. Ратари посланици ради тога изјављују даље, да је очевидно, да самосталац доктор Милан Мандић није демократа, већ да ратарски сталез потцењује и хоће да понизи, против чега они одлучно протестују и изражавају своје сажалење, што је један господин смео таке речи у опште да изустити, а нарочито још овде у сабору, у који је ушао и он већином на основу ратарских гласова.

Радикални посланици с бурним одобравањем пропратили су ову изјаву, а самосталци скочише и силом хтедоше спречити, да ова изјава уђе у саборски занисник. Зашто да не уђе у записник, наводили су посве смешне разлоге. Световар Прибићевић тражио је, да се најпре докаже стенографским белешкама, а замерао је да изјава није искрена, што није поднешена одма или сутра дан. Шта више тако је дрско извртао, да је тврдио, да је др. Мандић рекао, да овде у сабору има превише адвоката. То може само један Прибићевић. — Буде Будисављевић пак за то је био противан, да изјава уђе у записник, што др. Мандић није ту у сабору. Сасвим разлог достојан Буда. И он је извртао, да др. Мандић није тако рекао. Др. Душан Поповић међутим већ је нешто признао, да је др. Мандић рекао тако нешто, али не у намери да вређа ратарски сталез, већ се само мало „драстичније“ изразио. Ну што 'но реч: Сачувај ме Боже неспретних пријатеља — Васа Муачевић је отворено признао, да је др. Мандић рекао онако, само — вели — шта се то тиче Лунгулова, он је то рекао Тоши Рајићу, па нека се овај сам брани. И овом су приликом дакле самосталци показали, какви су мајстори у извртању и обилажењу истине.

Патријарх их је све поучио, да свако има права да своју изјаву поднесе овамо и та мора ући у записник, о томе не може бити ни расправе.

Ну најјаче су опеделе самосталци речи дра Жарка Миладиновића, када им је рекао: — Немате права никоме да запушавате уста. Увреда на ратаре је пала — а ми смо овде сви једнаки. Тиме је уједно осудио и поступак дра Мандића.

Самосталци цикнуше и Прибићевић по својој урођеној нарави хтеде још да „надлицитира“, те рече: Не, ратари су још бољи, они нису тако покварени. — Лепо је од њега, што је бар признао какав је.

Ну не помогаше им никакви „комплименти“ ратарима, Пера Лунгулов јасно и гласно им рече: Заман вам сва извијања, народ је овде чуо, како ви кроз уста вашег друга мислите о ра-

тарима — па ће се знати према томе и равнати.

Демонстрације у Дубровнику.

На бадње вече место обичног веселја дошло је до демонстрација. Проузроковали су их „чисти“ односно вино Ђура Ковачевића, које им није дало да мирно пролазе градог, него су зачињали своју музику узвицима „Живио др. Франк“, „Доле револуција“. У опћинској кафани још су се горе понашали изазивајући мирне људе, који су ту седели. Српска и хрватска омладина, која је дотле весело певајући и свирајући обилазила градом, обавештена о немесном поступку „чистих“, дошла је пред опћинску кафану и ту отпевала неколико српских и хрватских песама. Кад су „чисти“ изнутра почели протестирати, ушла је и српска и хрватска омладина у кафану, где ради поновног „чистог“ изазивања у мало није дошло до окршаја. Кад су ива дуготрајне препирке, при којој је посредовала и полиција, изашле обе групе напоље пред кафану започела је поново демонстрација певањем српских и хрватских патриотских песама с узвицима „Доле Франк“, „Живио Страсноф“, „Доле Црница“, „Живела српско хрватска слога Ива тога је поново српска и хрватска омладина обишла град певајући и свирајући те се разишла пред Гундулића спомеником где је отпевано „Еј Словени“.

„Дубровник“.

Српски волови за Мисир.

Како јављају из Београда, Извозна Банка закључила је са командом енглеске окупационе војске у Мисиру лиферацију од 500 грла волова по цену од 66 пара дин. килограм живе тежине. Овај транспорт српских волова већ се утоварује.

Веридба четвртог сина немачког цара

Из Потсдама јављају, да се 13. о. м. верио принц Август Виљем са принцем Александром Викторијом од Шлезвиг-Холштајна. Заручење је било у замку Глиесбургу. Младожења принц Виљем Август од Пруске родио се 26. јуна 1887. год. и сада је у 20-ој години. Он је четврти син немачког цара. Поручник је у првом гардиском пуку и сад се налази на одсуству да сврши у Бону универзитет. Пошто се престолонаследник Фридрих Виљем прошле године 6. јануара венчао са херцегинjom Цецилијом од Мекленбурга, а принц Ајтел Фридрих ове године 27. фебруара са Софијом Шарлотом од Олденбурга, сад се и Август Виљем као трећи царски принц жени. — Заручница принчева принцева Александра од Шлезвиг-Холштајна рођена је 21. априла 1887. године као друга кћи херцогa Фридриха Фердинанда и његове жене принцезе Каролине Матилде. Рођена је у замку Гринхелду у Холштајну и истих је година као и њен царски заручник.

Човек који не спава.

У Трептану живи неки Алберт Херпин, који већ десет година никако не спава, ни дању ни ноћу, тако да већ неће ни да леже у кревет. Од како му је жена умрла, 1896. године, тај човек никако не спава. Да би колико толико заборавио тугу за изгубљеном љубљеном женом, он је (по ванату сликар на порцелану) радио по 12 и 15 часова дневно. Кад сврши дневни посао, он је у вече ишао у позориште где је у оркестру свирао другу виолину. После представе враћао се кући, где га свака стварчица опомињаше на покојницу те опет никако да ухвати сна. Узалуд је канутовао и лекаре и професоре. Осам дана и осам ноћи провео је на клиници др. Лагана, познатог лекара у Њујорку, који није хтео веровати, да тај човек истина не спава, па га ни на вренертан не остављаше на само. Али пациент одиста не спаваше. Научењак се мораде покрити стварности и даде му уверење, које листови имаше. Најинтересантније је међутим то, да Алберт Херпин, иако никако не спава, не осећа се ни мало уморан и малаксав. Све остале функције тела потпуно су нормалне, увек је свеж; боја лица здрава; чак се и гоји, јер је летос имао 100 килограма — тежине приличног човека од четрдесет година.

Братоубиство.

У Дрену, једном селету Србије, које је од Лазареваца удаљено за пола сата, убио је 16. овог месеца Милорад Авђелковић свога рођеног брата Ивана. Милорад и Иван су живели одвојено, али су им куће близу једна друге. Око подне тога дана пође Иван да узме мало сламе из камаре, Милорад га спави, отрча у колебу Томе Ломића, која је удаљена од његове куће за 150 корачаја, узме пушку и пође на свога брата. Несрећни човек, ништа не слутећи, није ни пробао да се склони или да бежи. Милорад, кад му је пришао, напери пушку, окиде и сву сачму, курјачару, сасу у груди своје несрећном брату, који само пође један корак напред и рече: „Зашто ме, брате, уби?“ и издахну. — Убијени Иван био је врло добар човек, миран, поштен и одличан радник. Оставио је удовицу и троје ситне деце. Секцијом је у срцу убијенога нађено седам крупних драмљика.

Брзојави „Застави“.

Стигли 13. децембра.

Непогнати гласови о Србији.

Београд. Са меродавне странке се изјављује, да је вест о завери против краља Петра пука измишљотина, да би се углед Србије пред иностранством дискредитовао па да се осујети исплата новог зајма.

Убијство петроградског градског капетана

Петроград. На градског капетана Лауница учињен је атентат при освећењу нове зграде медицеског завода. За време освећења непознати атентатор стојао је крај њега и испалио на њега револвер. Кугла га је погодила у срчану жилу. Лауниц је наскоро затим издахнуо.

Најновјих лепеза и накита за балске тоалете.

НОВА РАДЊА

мушће и женске помодне робе

Д. С. МОНАШЕВИЋА

код „Златне Кугле“

у Ђурчијској улици бр. 23. преко пута Браће Миросављевића.

Препоручује на наступајуће празнике и балску сезону своје богато снабдевано стовариште: мушких кошуља, крагнова, манџетни, кравати, црпница, трико кошуља и др. I. 1884 2—12

Све врсте ручних радова. Велико стовариште женског белог рубља.

Велики избор женских и мушких РУБАВИЦА.

Најбољи избор и најбоља цена.

1-ва српска камешорезачка радња у ВРШЦУ.

КО ТРЕБА

леп и јефтин ваменити споменик

крст ил пирамиду нег купи само код Србина

Светислава Кешанског у ВРШЦУ.

Израда слова вештачка. I. 1233 26—30

Избор велики

Избор велики

Оферирам без обавезе за готов новац, без шконта, са мога овдашњег стоваришта по 100 кг.

1-а ОРАСЕ врло леп — по ф. 18.—

1-а ШЉИВЕ босанске по ф. 15'50

Јован Поповић,

код „Два Аралина“ — у Панчеву.

Адреса за телеграме: Popović Mohren.

Интерубр. Телефон бр. 131. I. 1706 3—3

Нова радња готових

ОДЕЛА

Панте Смића у Новом Саду, дунавска ул. бр. 36. добила је огроман избор најмодернијег јаног јесењег и зимског одела за мушке, женске и децу.

Цене ниске и утврђене

I. 1325 44—

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС.

Српска православна црквено-школска општина у Баваништу расписује писмену (офертуалну) дражбу ради преисправке своје цркве изнутра.

Сликарска рад К. 5320.—

Декоратерска рад „ 4000—

Чашење икона на

иконостасу „ 2000—

Златарска рад „ 6120—

Столарска рад „ 1040—

Зидарска рад „ 2428—

Свега: 20908—

Позивају се сви нудиоци, који би вољни били горњи рад или посебно или укупно примити да својеручно потписане понуде до 31. јануара (19. фебруара) 1907. пре подне до 10 часова председништву општине поднесу. Доцније приспеле понуде неће се у обзир узети.

У писмену понуду дужан је сваки нудиоц било за целокупни рад било за поједину струку 10% од горње цене као јамчевину било у готовом новцу или у вредности папирима приложити.

Онај чија се понуда буде примила, дужан ће бити на основу предрачуна и услова посебан уговор са општином склопити.

Услови и предрачун могу се сваког дана за време званичних часова у општинској писарни видети.

Нудиоц мора у својој писменој понуди (оферту) изјавити да познаје све услове као и трошковник (Kostenüberschlag) и да се сматра за себе обавезати.

Одбор задржава себи право да бира између присутних понуда без обзира на већину понуђене цене. И у случају да није задовољан са исходом лицитације може нову лицитацију расписати без обзира на приспеле понуде.

У Баваништу 1. дец. 1906

Добра Рајић Живко Трифунов пероваћа председник.

I. 1700 2—2

"Застава" излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. за четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за страну земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких светних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22 Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Најпреча дужност

орпског народног црквеног сабора.

Свршени су избори и може се рећи да су свршени онако, како је наш народ из свег срца свога желео. Још нас само врло кратко време дели од састанка нашега сабора, па је веома потребно да се за то кратко време у јавности расправља питање: која је најпреча дужност нашег народног црквеног сабора. Ја ћу бити тако слободан да о томе кажем своју реч.

Ја знам и признајем, да су сви предлози веома важни, које је израдио наш црквени саборски одбор, али се неће моћи све свршати у једном заседању саборском. Због тога се мора решити питање: Шта иде напред?

По моме скромном мишљењу треба почети економском страном автономног питања, да олакшамо народу терете, колико год можемо и да бар за оно што дајемо имамо неке користи, па да нам није жао. По моме дакле треба понајпре решити „манастирску уредбу“ и „уредбу о дотацији, правима и дужностима православног српског свештенства“ и онда „уредбу о давању зајмова“.

Што се тиче манастирске уредбе, с њом неће бити великих тешкоћа. Од мајског сабора овамо па све до сада води се борба око те ствари. Као што је познато, манастирски настојатељи тужили су саборски одбор и суду и влади и порицали су да су манастирска добра народно црквена добра. — Но влада је стала на становиште наших закона и одбила је настојатеље. Оно, што је она изрекла у свом решењу, сасвим је у народну корист. За тим су настојатељи повукли тужбу код суда и преговарали су са члановима саборског одбора. Може се рећи да је у тој ствари постигнут и споразум и да решење те ствари неће на сабору трајати ни дуго, нити ће бити тешко. Но материјална корист, коју ће имати наш народ отуда за школе своје и просвету своју биће велика.

Друго питање, које је необично важно а задире у финансијску страну автономije, то је као што сам већ споменуо: „Уред-

ба о дотацији, правима и дужностима православног српског свештенства“. Ова уредба убраја у свештенство, као што је то правилно, и патријарха и епископе и све оне „који на олтару служе и од олтара треба да живе“.

По томе предлогу треба да се оснује „средњина митрополијска свештеничка благајница“. У ту благајну улазе међу осталим: Приход српско народно црквено јерархијског фонда, приход свеколиких митрополијских добара, приход од пустаре „Сирига“ и осталих епископских добара, 1/3 Текелијиног фонда, интеркалара, приход од свих парохијских сесија, државна припомоћ, верозаконски принос појединих црквених општина и т. д. Из те митрополијске благајне подмиривала би се дотација свега свештенства, митрополита патријарха, епископа, пароха и једном речју свих свештеника.

Овде је најтеже питање то, да се унесу у средњину благајну сви приходи митрополијских добара па да се митрополиту патријарху одреди стална награда у новцу, која одговара материјалном стању нашега народа. Јер док други народни трудбеници тако рећи гладују, докле награђујемо митрополита патријарха тако, као што није награђен ни један митрополит патријарх у православном свету.

Наш митрополит патријарх ужива: 1. добра властелинства даљског у Даљу, Борову, Велом Брду и Осеку са свима припатцима. 2. Острво Жива у бајској жупанији са свима припатцима. 3. Архиепископски и митрополијски посед у Ковиљу. 4. Папири од вредности добивених откупом непокретности, регалних и других права, која су скопчана била са појединим од тих добара, као и еквивалент за добро Нерадин и пустару Банковце и кнежевских дуката, које је држава откупила годишњом рентом од 5880 фор. а вр. 11.760 круна. Патријарх српски ужива данас осим овога што је набројано у тачци 4, острво Живу, где је најбогатији риболов још 24.000 јутара земље.

Но ма да је ово теже питање, правна страна тог питања чиста је. Сва та добра узаконска су и потписана краљем као на

родна црквена добра. — А да тим добрима има права располагати српски народни сабор, то је утврђено и државним законима и автономним уредбама. Када је право на нашој страни, онда ћемо с оним другим тешкоћама већ лакше. Само журимо с тим питањима, јер она највише горе.

Поред манастирске уредбе и уредбе о дотацији напомињем да би исто тако журно и пре свега другог требало решити и уредбу о давању зајмова из народних фондова. Јер по данашњем начину, наш се народ не може користити много са зајмовима из народних фондова, јер тај начин не одговара духу времена и потребама. Саборски одбор је много пута тражио да се путем наредбе измену досадања правила о давању зајмова, али то није влада дозволила. То се питање дакле мора решити путем уредбе.

То би биле три уредбе које би по мом мишљењу требало расправљати на првом месту.

Избор посланика у Митровици.

У четвртак 23. новембра (6. децембра) обављен је и код нас у Митровици избор посланика за митровачки срез. Изабрани су кандидати српске народне радикалне странке др. Миша Михајловић и поп-Паја Зекловић, против кандидата сам сталне странке др. Душана Поповића и поп-Владе Обрадовића; а даље, изабрани су кандидати самосталне странке др. Душан Поповић и поп-Влада Обрадовић против кандидата српске народне радикалне странке др. Мише Михајловића и поп-Паје Зекловића. Ето, имали смо четири кандидата и изабрали смо сву четворицу. Тако што нема чак ни у Кини. Баш су ти Митровчани напредни, а војко, а оно Митровчани највише желе, да побольшају и осигурају нашу автономiju. Нама, Митровчанима, није довољно за ту племениту цел два посланика — ми бирамо четир, ми нисмо сигурни у два опробана човека, те бирамо још двојицу. И најпосле, они не сматрају ову преозбиљну ствар за озбиљну — већ се шаде и играју. Брува је то, и то велика брука. Изложили смо се подсмеху целом Српству. Сви ће знати и сви ће нам се смејати.

ПОДЛИСТАК.

У НАЈУЖНИЈОЈ МАЋЕДОНИЈИ.

— Путописне белешке Ивана Иванића. —

Полазећи из Костура, обалом малог, свега 10 метара дубоког, али рибом изобилног костурског језера, спуштамо се на југ — па преко паланака Хрушишта, Богадикона (турски Богазкеј) и Лапшиште, прилазећи реци Бистрици на више места, стижемо кроз планински крај Населића у варош Шатишту. То је сад цинцарска варош са 12.000 становника. Њу би путник, судећи по грчком језику, који се на све стране чује могао погрешно назвати грчком вароши. Али кад се путник распита, он ће се уверити, да овде има правих Грца мање но у Београду, и да су овдашњи Грци у ствари појелињени Цинцари и Срби, као што су и становници околних села.

Ову варош, која има сад неколико имена (на картама Сијашишта, Сијатишта, цинцарски Шатишта, грчки Сиатита), населили су Срби*). По цркви Свечисте (у значењу св. Богородица), коју су Срби саградили, кад се у овим странама

*) Нема доказа, да су ову варош паселили влашки пастири у XII веку, као што вели Голчевић. Није утврђено, ни да је на овом месту била стара варош Sisanium или Sizanion.

пропојале словенски, доби и ово место име Свечиста. Цркве свечисте нестало је давно, нестало је и Срба у овој вароши, па се и њено српско име изгуби. Заменуло га је ново, по румењено име Шатишта, кад се Срби раселише или загубише а Власи (Цинцари) населише. Околина свечисте чувена је са својих плодних виноград, који дају одлично и далеко познато шатинско вино.

Недалеко од старе српске Свечисте, налази се паланка Кожани (на карти Ковијани), српско место истоименог среза, који припада србијском савцаку (округу). Ово је мало место, насељено Цинцарима који су махом појелињени. Рачуна се да у Кожанима нема више од 5000 становника. Паланка води живу трговину са памуком, добрим вином и чувеним кожаничким ћилимовима, које израђују околни Турци из Егрибуцака. Ови ћилими су врло трајни, доста личе на азијске смирске ћилиме.

Ови Турци у Егрибуцаку, коме је центар паланка Цума, по којој је и тај срез назван цумајским, праве су Османлије насељене из Коња (Иконије) у Азији када су се из тог краја разбегли и раселили Срби.

Само име Кожана показује да су му Срби ударили темељ. Сад у њему има једва 20 српских кућа, али оне су гркоманске. На југу од Кожана има још неколико српских села (Велиште,

Радовиште, Ваница и т. д.), а на север и запад има их већ повише. На југу је доста српских села, која се све више губе у грчком мору, које их са грчке границе заплускује.

На путу из Кожана у Србију (Серфице) кроз турска села долази се на реку Бистрицу, која хита с југа да се изгуби у Јејејском мору, у солунском заливу. Извори Бистричани су са планине Неречке. Пролазећи поред костурског језера, прима у се реку Белицу, па продужујући свој ток поред поменутих паланака Хрушишта, Богадикона и Лапшишта, прима у се реку Мраморицу (погрешно означена на картама Праморица) и ниже од Свечисте реку Божурану (погрешно означена на картама Бохорина). Спушта се на југоисток скоро близу грчке границе, па се пење на више на серероисток и протиче између Кожана и Србије (Серфице), а затим код Бера почиње орошавати солунско поље да се после изгуби у Јејејском мору.

Бистрица су име дали Срби, при првом досељењу своје у ове стране, још за време цара Ираклија. Грци су је у својим старим географијама звали Алмакмон, а сад је називају Бистрицом. Турци су просто превели српско јој име на Инде—Карасу (таква црна река).

На десној страни Бистрице, на сат и по постоји у планинском пределу на 430 метара над морском површином, варош Србија. Грци

Шта је у ствари?

У ствари је то. На томе чувеном избору изабрани су правоваљано, часно и поштено, огромном већином гласова кандидати српске народне радикалне странке др. Миша Михајловић и поп-Паја Зековић.

Како су дошла и она друга двојица да буду срамно и непоштено изабрани, видеће се кад опишемо потанко ток избора.

Још пре избора још онда, када су бирани изборница, видели се, да се избор никако неће мирним путем моћи обавити. Још су онда радили кортежи — гадно и прљаво, још онда су подмињивали, претили и обећавали, онда се видело, да је велика свота новаца присутна, и да им је девиза била, да др. Душан Поповић — мора пошто по то бити изабран, и да он мора срушити Михајловића. Најжешћи и вајагилији кортежи били су неколико чланова управе митровачке штедонице. Онда се осећало да ће бити ужасне борбе. Чланови радикалне странке били су мирни, али одважни, видели су очи, шта се и како се ради. Али они су били свесни свог поштеог и часног поступка. Знали су, да се њихови људи неће дати подмитити, да се неће застрашити страшним претњама, а и да их неће завести ни лепа обећања.

Тако је и било.

На сам дан избора, у девет сати били су радикали већ сви окупљени у »Српском Дому«. Тачно у девет сати појавише се самосталци. Преводиле су их две огромне заставе и сам др. Душан Поповић. Када су стигли пред »Српски Дом«, застане др. Душан Поповић да говори — да оскокли своје бираче. Ко је познавао др. Поповића, никада не би мислио, да је тај по изгледу прави »дентмен« могао и у стању био онако говорити. То није био говор — већ изазивање. То није био говор — већ злоба и пакост летели су из уста тога раздраженога човека. Пред очима целога окупљенога народа није се устручавао да тако говори. »К... ве су овдашњи радикали« још гадније и страшније речи је изговарао »доповско гвездо« и тому слично, били су изрази тога »дентмена«. Гадно! гадно је то било! Када је др. Поповић видео, да није у стању изазвати, раздражити, мирне и свесне радикале, када је видео, да није у стању напред направити — престао је говорити, те уђоше сви у »салу« — и онда се тек могло прићи послу.

Изабран је одбор и Ђуза Савић за председника. Др. Поповићу није одбор конвенирао, те је предложио да у одбор и његових људи уђе бар половина. Тако је и учињено; и избор је отпочео. Предаја веровница је мирно текла, до места Адашеваца. Ту је почео лом. Ту је бућнула ватра свом жестином.

Адашевчани нису могли гласати, пошто нису имали исправне и законом прописане веровнице. Односно на њима нити је био печат црквене општине, нити је био потписан председник исте општине. Веровнице су биле једноставно потписане од пароха Владе Обрадовића. Изборни одбор није смео — нити је

је зову и данас Србија, Турци Серфице, а у књижевности српској у најновије време погрешно се пише »Србица«. Овамошња је народ не назива тако, и назад се тако није звала, већ увек само Србија.

Србија је центар србијског округа (санџака серфицког) у битовском вилајету. Овај округ има шест срезова: Србијски (серфицки), кожански, цумски (турска област Егри буџак) насељивски, гребенски и еласовски, који је на самој грчко-турској граници. Од Србије до граничне вароши Царичења нема више од шест сати. Баш у време мога путовања, продирају је отуда, преко Царичења и Трнова (грчка гранична варош) турска војска 1897. године у Грчку, која је врло брзо, за две седмице, подлегла турској надмоћности и јунаштву.

У Србији има по турској статистици 20.000 становника,* у претежној већини Турака, потурчењака (Срба и Цанџара) и Цанџара, који се и овамо с поносом називају — Грцима. Срба, који су очували свој језик, има свега неколико кућа, остали су се давно појединили. Тако су прошли и Срби у околини чија села и сад носе српска имена: Кастанница, Љубаница, Рахово, Глагово, Влахоливада, Думиште, Село, Садово, Врба, Крница, Далириште, Мокро, Босове, Витивјани и т. д. Слушао сам казивати, да се у неким од тих села још и сад говори српски. Како је жалосно, да се у то

* Не знам, како је Гопчевић могао број становништва овог града смањити на 3500?

могао Адашевчанине припустити ка гласању. Када је Поповић видео, да ће од његове премалене свите још и Челенку Адашевчана одбити; демонстративно се повукао и однео своје бираче »Зеленом Дрвету« и тамо се дао од својих људи бирати не обзирући се што је половина изборног одбора остала са председником, не обзирући се што су и веровнице остале. На то му није помогло да помути ред и правиан ток избора.

Али међутим, решио је изборни одбор да прими Адашевчанине, и позвао је исте да приступе. Они нису били ту. Грк и Вашица су одбијени, и тада се приступило гласању.

Гласање је мирно и достојанствено текло, и одговарало свима прописима законског наређења.

Резултат гласања је био:

Др. Миша Михајловић 140 гласова. Поп-Паја Зековић 138 гласова. Поп-Паја Обрадовић 1 глас. Др. Душан Поповић ни један једини глас није добио.

Тиме је избор закључен и проглашен др. Миша Михајловић и поп-Паја Зековић посланицима Митровачког среза. Бурно и одушељено су поздрављени изабрани посланици. Бурним узвицима је пропраћен говор попа Зековића; још бурније и одушељеније говор др. Мише Михајловића.

Живили дични посланици наши! Желимо вам сретан и успешан рад — рад, који ће нама донети лепшу будућност, рад, који ће златним словима бити уписан у историји наше црквене автономije оностраног Српства.

Ето браћо, тако је текло избор, тако су хтели људи, да у овој ствари озбиљној и светој за нас Србе учине раздор. Зар су то људи свесни свога позива, зар су то људи, којима на срцу лежи добро наше? Не — то нису људи — то нису Срби! Зашто је тако радио др. Душан Поповић? Зашто је хтео да омете избор, када је он сам у кафани код Ковача др. Михајловићу рекао »Ви ће те победити са већином од педесет гласова.«? То му је исто река још и на самом избору. Па зашто је онда изазвао тај неред? Зашто се није повукао и захвалио на кандидатури, те би др. Михајловић једногласно био изабран.

»Наше Новине«.

Избор посланика у Ердевику.

Јављено је брвојавно, да су кандидати радикалне странке др. Рокнић и парох Јоца Јовановић сјајно победили самосталце или боље рећи кандидате наших различита, Николу Фрушића из Дивоша и пароха Јована Буту из Бачиноваца

Било је присутних 177 бирача од 195, од тих је добио парох Јоца Јовановић 128, др. Рокнић 126, док је Никола Фрушић добио 43, а парох Бута 38 гласова.

Од световних бирача нису дошли 4 из Шуљама, један из Илока (др. Мита

тврђење мора посумњати иако су та села у близини некадашњег српског града и првог српског насеља у Македонији — Србије... Зна се, да су Срби у овим странама држали свој језик до XV. века, а од тог доба су Грци живо настали на јеленизирању овог краја, у чему су имали највиднијег успеха њихове чувене школе још у XVII. и XVIII. веку. Сад у Србији македонској и у њеној околини налазимо само српске гробове...

Више града Србије налазе се рушевине старе тврђаве и залива, подигнутих још у доба првих српских насеља. Историја је утврдила да су град Србију основали око 636. године Срби. После 665. године заузеше овај град Византици, од којих га узеше опет Срби. Никад ни овом Србијом не владаше Бугари. Турци је узеше од Срба после маричке битке, а после заузећа Бера, Водена и јужне Македоније.

Насељење српских племена допирало је, као што знамо из историје, чак до Тесалије и у Тесалију.

Српско племе Велезићи или Велегостићи или, може бити Велејезуићи беху насељени у Тесалији око Пагасиског залива. Српско племе Војићи насели се пак у Епору. У једној белешци Константин Порфирођенит помиње, да су на реци Бистрици Срби, основали варош Србију, па је садашње Серфице и Сешфице. Име њено значи, место где Срби живе. У десетом веку цела овамошња епархија тако се исто звала, а исти

Стојковић, који је као кандидат радикалне странке био на избору у Ст. Павови и оборио пазовачког Зеуса, Николу Петровића), једнога из Моловина није ваљала веродајница, — сви остали су били Од тих су гласали на кандидате различита 8 из Гргуреваца, 7 из Дивоша, 3 из Визића и 2 из Моловина. Сви остали гласали су на кандидате радикалне странке.

Поред њих 20 световних гласали су за самосталске кандидате 11 калуђера из Шипатоваца, Кувездина, Прививе Главе и Ђипше, а остале гласове дали су им клерикално-самосталски свештеници, и ето то је силна војска самосталска, то је тај народ самосталски у Срему, којег по речима »Новог Србобрана« имаде у Срему као песка у мору, а радикала нигде ни клетога.

На радикалне кандидате гласали су бирачи на ових места и то сви: Шид (14), Бергасово (4), Бачинци (5), Грабово (3), Ердевиц с Љубом (7), Бингула (4), Чалма (4), Лежмир (8) Манђелос (6), Вел. Радинци (3), Бешеново (7), Стејановци (4), Привива Глава (2), Мохово (2), Шаренград (1), Товарник (2), Вановци (3), Апатовиц Петровци и Маринци (3), Михаловци (5), Чаковци-Миклушевци (1), Черевци (8) Бановићтар (4), Сусек (8), Нештин (6), Илок (1) Из тих места не добише самосталска различита просто ни једног гласа, осим тога гласао је наш један из Дивоша и око 8—10 свештеника, што им служи на част и дику, јер се не одвојише од свога народа.

Поред ових бројева велико је даље доказивати, да је наш срез скров и скров радикалан и да наш народ само у радикалној странци има поверења. Замислите где су Маринци; Петровци и Михаловци па где је Черевци, Грабово, Свилош, па В. Радинци, Стејановци, Бешеново, и то је све листом дошло да даде свој глас на радикалне кандидате, које можда никада ни видели нису него можда тек по новинама за њих чули.

Штета што господи ако »Новог Србобрана« нису били на овом избору да се својим очима увере, како осветно лажу, кад пишу како је сав Срем окренуо леђа радикалима и пошао за тим новим месинама. Сад би могли престати и ожанути се ћорави посла и у будуће не истицати више својих кандидата у Ердевику.

Политички преглед

Аустроугарска и Италија У »Новој Слободној Преси« написао је талијански министар Лувати чланак о одношају Аустроугарске према Италији. У томе чланку између осталог пише и ово: Питамо, на што су утврђења на талијанској граници?

Порфирођенит казује, да се цео један крај солунске области у његово доба зове српским.* Стари грчки писци називају ту Србију у солунској области »та Серблиа«. Други пак сувременаци називају целу јужну Македонију и северни део садашње Грчке »Serblia inferior« (дња Србија).

Поменуто српско племе Велегостића (Велезићи, Велејездићи, Велогезити, Вели, Бела) основало је у солунској бази (округу) Велегезитију или Серблију Србеу. Порфирођенит вели, да је њих насељено »брат српског кнеза.« Њихов главни град беше, — вели овај Грк, — Србија, на реци Бистрици, ова и ста нареш, о којој сад пишем. Шафарик (Ш. стр. 315.) вели: »извесно знамо, да су Срби западне Македоније, у граду Србији (Србија) и околину дошли тамо онда, кад су дошли и њихова браћа у Илирик.«

Велегостићи имали су своје наследне кнежеве све до почетка XI. века. Последњи син кнез Николица борио се јуначки против Византије. Његови су потомци на жалост на путу да постану — сасвим — Грци! Српство се на крајњем југу Македоније губи.

* Историја српског народа од Љуб. Ковачевића и Љуб. Јовановића, I. књ. стр. 83.

На што су нови путеви и железнице, ако не на то, да се брже спроведе мобилизација против Италије. На што је аустроугарска флота? Каково би она другог непријатеља имала, ако не талијанску флоту. Талијански народ у основи је мирољубив и никад није помишљао на могућност рата са својом суседном државом. Али када је увидео, како се утврђују границе у суседној монархији, крај све своје мирољубивости морао је оцигурати и своје границе и положај своје флоте на Јадранском Мору. И талијански народ, сабор и влада желе мира, и ако Аустроугарској није намера да продире на Балкану, нема разлога да се боји од Италије. Ну и Аустроугарска и Италија треба да су на чисто, да се они морају трудити у тројном савезу, да се одржи мир између Немачке и енглеско француског двојног савеза. Само је једна истинска опасност по европски мир: велике несугласице између Немачке и Енглеске. Италија и Аустроугарска могу све изгубити, ако избујне рат између Енглеске и Немачке. И баш због тога, уместо да су суревњиве једна на другу, треба да се удруже у тежњи, да Немачку и Енглеску упуте на пут мира и поравнања. Постоје сви разлози, да радимо заједнички и да се споразумемо. Наравно да ратне припреме Аустроугарске гоне Италију, да се оружа. Ну ко је одговоран за то? Паметније би било, да се пријатељски и пошито слажемо, но да усађујемо у душе велике расипе и неспоразума. Безусловно је потребно, да се разгони густа магла неспоразума, јер та магла обојима шкоди и полако, неприметно води раскидању савеза и пријатељства, а можда и чему још горем.

Вести из места и са стране

Позив на претплату. 1. децембра

Отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 40 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем новембра истиче претплата, да изволе ишту за времена, за месец децембар обновити, како не би у шмљану места до прекидања дошло.

Талијански трговци у Србији.

У Београд је јуче дошло десет талијанских трговаца и месара. Они су већ отпутовали у Паланку где ће куповати волове за Италију. Они ће сем тога обићи и Свилајнац, Ниш, Крагујевац, Чачак и Крушевац.

Наследник барона Ерентала.

Полузванично јављају, да је гроф Леополд Берхтолд одређен за аустроугарског великог посланика у Петрограду. Гроф Берхтолд био је некад додељен аустроугарском посланству у Петрограду, а од октобра месеца 1905. налази се на допусту. Нови велики посланик је сразмерно млад човек, сада је у 43 година. На дипломатију се одао 1893. год. и за тринаест година подигао се ево до овако знатна и сјајна места. Говори се да га је садањи аустроугарски министар спољних послова, барон Ерентал за то препоручио, јер када се раније бавио у Петрограду имао је прилике да добро упозна прилике у Русији и стекао је врло добрих веза на петроградском двору. Осим тога је гроф Берхтолд врло богат, што се при оваким положајима такође узима у обзир. Гроф Берхтолд је био у Петрограду, када је поникао маршистешки реформни програм, те по свој прилици, да је и он учествовао при стварању овога те стога га такође држе, да је погодан за ово место.

Црногорско вече у Прагу.

Словенски џлуб у Прагу приређује црногорско вече. Др. Јосип Срајнер предаваће о излету соколском у Црну Гору. Предавање ће бити праћено сциоптичким сликама. У посебној просторији биће изложени разни етнографски предмети црногорски: оружје, одело, свирачке справе и ситни кућевни предмети.

В а р д а р.

Вредно „Коло Српских Сестара“ у Београду издало је свој календар „Вардар“ и за 1907. годину и садржина му је одлична и родољубиве тенденције и слике нам приказују вароши и знаменитости места из свих српских земаља. Нарочито заслужују пажње слике погинулих српских усташа у Ст. Србији и Македонији. Чист приход овог кален-

дара иде на потпомагање пострадалих Срба у тим двома српским земљама. Цена му је мала, пола динара или пола круне. Порудбине извршује „Коло Српских Сестара“ у Београду (Дом св. Саве).

Облаци над Ајзелтом.

„Српској Ријечи“ пишу из Доње Тузле, да се ових дана бавио тамо владин савјетник Немањић. Ради чега се бавио, нисмо могли никако дознати од компетентних особа, али ипак наслуђујемо, да се свакако таче нашег особитог јарана, пана Ајзелта.

Нов управник новосадске филијале пештанске уг. комерцијалне банке.

Досадањи управник новосадске филијале Стеван пл. Баночи позван је у Пешту, да прими управу новосиноване будимске филијале, а на његово место у Нови Сад дошао је Павле Кунвалд, један од виших чиновника банке.

Трговински преговори Србије.

У Букурешту је потписан јуче трговински уговор између Србије и Румуније. Преговори за трговински уговор између Србије и Француске воде се. Кроз неколико дана доћиће у Београд из Букурешта талијански делегати и одмах ће се отпочети преговори за трговински уговор између Италије и Србије. Преговори са Француском и Италијом биће готови до 15. децембра.

Стотина мртвих.

Американски лист „Србин“ пише: Олет несрећа на железници. Олет страшна смрт прогута стотину људских живота. У понедељак 12. о. м. воз са исељеницима, који је ишао за Чикаго, код места Водеље, сударио се са другим возом и том приликом на месту је остало 50 мртвих, а 35 до 50 помрло је од позледа после неколико часова. Чаја је кривица за ову несрећу још се не зна. Још нисмо дознали, да ли је било и нашег народа и да ли је који погинуо.

Острво које се клати.

Има већ рине година, како су на острву Малти запажене промене у висини морског огледала, које нису биле ни у каквој вези с плимом и осеком. Ове и још неке појаве дале су повода јављању теорије, по којој се Малта окреће око осовине, која се налази под острвом. Енглески листови јављају, да су на острву била постављена два сеисмографа и да је тако утврђено да се острво заиста клати. Ово кретање најлакше се може представити овако: острво треба замислити као једну даску која је положена хоризонтално преко греде. Ако се даска дирне на једном крају, она ће се отпочети клатити на другом.

Доказ да је смрт наступила.

И ако су средства данашњих лекара за констатовање смрти врло поуздана, ипак искрпне врло често бојазан, да се ко-год жив не сахрани. Као врло поуздан доказ, да је смрт наступила, а који се до сад није узимао у обзир, јесте извештај гас који у себи садржи знатну количину сумпора и који се развија из плућа мртваца, пошто је наступила смрт. Унесе се мртвацу у носну дупљу парче хартије потопљено у сирћетну — оловну киселину. Ако се хартија обоји лучењем сумпора — црно, то је највећи доказ, да је у телу угашена свака искра живота.

Брзојави „Застави“.

Сталја 26 новембра.

Болест Кошутова.

Вудимпешта. Кошут се осећа много боље. За неколико дана оставиће постељу.

Скупштина железничара.

Сегедин. Савез железничара одржао је збор. Социјалисте покушали су при улазу против председника Баћањца да демонструју, но полиција је то спречила. На збору изјавио је Баћањца, да ће уређење плаћа ступити у живот још за време зиме. Остаће председником само тада, ако буде изабрано такво часништво, у које он има поверења. На то су изабрани они потпредседници, које је он препоручио.

Прилике у Русији.

Петроград. Удружење „Руса“ одржало је збор, на којему су демонстрирали против Вите-а и Чивута. Викали су: Доле с уставом!

Немири у Кини.

Шангај. У провинцији Киангси избили су немири против странаца.

Немци у Чешкој.

Праг. Немачке странке објавиле су, да је неопходна потреба, да се сви народно-

сни немачки посланици придруже савезу. Посланици се обвезују, да ће се већ ових дана удружити посланици на чешком покрајинском сабору. Спровођање скорашњих избора за царевинско веће је заједничка народна ствар свију немачких странака.

Из угарског сабора.

Будимпешта. У посланичкој кући продужена је подробна расправа прорачуна за министарство пољопривреде.

ИЗЈАВА.

У 246. броју „Заставе“ (вечерњи лист) од о. е. у допису из темишварског среза напада се на менџао на кандидата српске народне либералне странке. Поводом тога дописа слободан сам најучтивije умолити славно уредништво, да овим редовима у свом цењеном листу изволи места дати.

Чим сам добио извештај од средишног одбора српске народне либералне странке, да сам препоручен, истакнут, шта ли, за кандидата те странке за модошки и велико-бечкеречки срез, одмах сам у препорученом пасму учтиво известио средишни одбор, да се за посланичког кандидата не могу примити на сам се уз навод разлога најљубавније захвалио на кандидатури. То сам и усмено изјавио сваком, ко ми је ту моју кандидатуру споменуо. Пошто ја новина не читам, не могу знати, да ли је моја захвала штампана, али по нападају судећи, децени „Браник“ је то пропустио учинити. И тако је сама либерална странка извели дописника на крив пут, па је нападаје на мене пренео на конту саме странке. Ја за ово нисам крив. А ја хоћу све непријатности мени намењене сви да сносим, па нећу да дозволим, да либерална странка те непријатности са мном дели.

Овом приликом дужан сам изјавити, да сам ја читаву десетину година био агилан члан српске народне либералне странке, као и то, да ће се за кратко време навршити опет једна десетина година, како сам из свега те странке сасвим иступио, пошто сам био незадовољан са тадашњим вођством странке и правцем листа страначког.

Од тога доба ја сам само Илија Белеслијин; не припадам ни једној од наших познатих странака. Но ако ни којој странци не припадам, ја имам својих симпатија, из којих српска народна радикална странка, ни као таква, а ни виђене личности њене нису искључене. Међу виђеним члановима радикалне странке има људи, за које сам ја коцке положио, а било је случајева, да сам се слагао са делима српске народне радикалне странке, па сам је по снази својој ватрено потпомагао. Ово су тако познате ствари, да их нисам дужан доказивати.

Ја молим дакле све оне поштоване моје познанике, који пером служе свој народ и који би имали вољу, да у чашу мојега чемера још нешто долију, да то само лично на моју адресу упућују, и да мене не употребљавају као полугу за пренос нападаја на људе и групе, који са мном никакве везе немају, или по случају само везе имају.

Из тога узрока ја нећу никад одговарати на нападаје у јавности против мене изнесене, као што ни до сад нисам чинио. И тога ћу се држати, док год не ступим у коју странку, када ћу бити позван, да као јавни човек јавно за јавност своје лице мијем. А докле ће бити доста, ако на позив на то позваних власти будем давао одговора на поједине пријаве против мене евентуално поднесене.

Примите господине уреднице, уз израз мојега одличнога поштовања и моју топлу захвалност на љубави, коју сте ми штампањем ових редава учинили.

Темешвар (Фабрика).

Илија Белеслијин.

Ново!! За честитање!! Ново!!

Нашим издањем изашле су врло fine и уметнички израђене

ДОПИСКЕ КАРТЕ

(у десет боја)

са којима се честитају светли празници и крсно име (свечарство — слава.)

Цена је истима:

●● 100 комада 7 круна. ●●

1. Св. Никола.
2. Вожић,
3. Нова Година (Св. Василије),
4. Св. Јован.

Дописнице се израђене врло fino и строго по пропису и типу српско православног.

Молимо за што многобројније наредбе које ће бити брзо и најтачније обављене.

С поштовањем

Српска књижара Браће М. Поповића
1-5 1641 у Новом Саду.

БРАЋА РАБШТЕРИ

НОВИ САД

196 67-

ПЕЧИВО ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ

Фабрика шестоструке сирћетне есенције.

Т р г о в и н а.

НОВИ САД, 25. новембра 1906. године.
 Пшеница прве класе 13 к. 20 п. до 13 к. 40 п.
 Пшеница нова — к. — п. до — к. — п.
 Пшеница средња 12 к. 80 п. до 13 к. — пот.
 Пшеница лажа 12 к. — п. до — к. — пот.
 Наполица нова — кр. — п. до — кр. — пот.
 Јечам 11 круна — пот. до 11 кр. 20 пот.
 Зоб нова 14 кр. — пот. до — кр. — пот.
 Букуруз у зрну н. 8 кр. 60 п. до 8 кр. 80 п.
 Букуруз у клипу в. — кр. — п. до — кр. — п.
 Маст 132 кр. — пот. до — кр. — пот.
 Сланина 132 кр. — пот. до — кр. — пот.
 Сланина паљена 132 кр. — п. до — кр. — п.
 Свињи угодени тешки 94 до 96 пот.
 Свињи средњи . . . 90 до 92 „
 Свињи лажи . . . 84 до 88 „
 живе мере.
 Теоди 96 п. до 100 пот. по кили
 Јагавци — к. до — к. по пару
 Овци 32 кр. до 48 кр. по кили.

На знање.

Многи се на мене обраћају и траже или I. или II. издање мога „Тумача“, па с тога стављам свима до знања, да је I. издање у великог распачано, а II. издање није штампано, јер хоћу да сачекам, док прође претрес нових законских предлога у сабору, што долази.

Рума, 21. новембра (4. децембра) 1906
 Др. Жарко Миладиновић

Дописне карте

СА СЛИКАМА.

Поводом 40-годишње прославе „Заставине“ препоручујемо ове дописне карте.

- 1.) Др. Светозар Милетић из доба када је покретао „Заставу“ 1866. год.
- 2.) Др. Светозар Милетић из год. 1901. (Последња слика).
- 3.) Др. Светозар Милетић у вацком затвору 1871. год.]
- 4.) Гига Гершић из доба, кад је био главни сарадник „Заставе“ (1866. године).
- 5.) Лава Нанчић, некадањи уредник „Заставе“.
- 6.) Први број „Заставе“ од 9. фебруара 1866. год.
- 7.) Свечани број „Заставе“ на дан четрдесетогодишњице 24 сеп. 1906.

Цена је свакој појединој карти 6 потура, 100 комада 4 круне. Такође може се добити књижица „Др. Светозар Милетић“ успомене о његовој животи и раду. Написао Гига Гершић на 83 стране. Цена 1 круна 20 потура. Све ове поруџбине отправља Коста Лера Нови Сад.

Књижевна вест.

По одлуци високогласног Народног Школског Савета од 16. (29.) марта о. г. III. С. 212—179. ех 1906. и од 20. октобра (2. нов.) о. г. III. С. 639—628. ех 1906. одобрена је за V. и VI. разред српских народних школа, као и за повторне школе као најбоља те врсте моја књига под насловом:

„ИЗ НАУКЕ

државном уставу“

за школу и народ;

по под условом, да тој књизи буде цена 40, а не 80 потура, те су о тој одлуци извештени како архијерејски, тако и други епархијски школски одбори даљег потребног расположења ради.

И према томе овим изјављујем, да ћу поменути књигу давати од данашњег дана почевши по 40 потура, а даћу уз то још 10% у име рабата сваком, ко поручи најмање десет комада. Поштарину плаћа поручилац. Ко поручи мање од 10 комада нема права на рабат и плаћа поштарину. Цена ова важи како за учитеље тако и за народ. А књига се по ту цену може добити у мене, у послужитеља овдашње српске народне основне школе и у овдашњој књижарници Милана Ивковића.

Уједно јављам, да имам још неколико десетина примерака своје књижице:

„Из историје српског народа“

коју ћу дати за 20 потура по комаду а уз попуст 10% без поштарине.

Напомен, та ма је, најзад, да су моје књиге уопште топло препоручене школи и народу у „Застави“, „Грађанину“, „Трговачким Новинама“, „Просвети“, и т. д.

Нови Сад, 10. (23.) нов. 1906. г.

К. Миловановић
 учитељ.

6—12

У „ВЕЧКИМ ОПШТИМ МЕДИЦИНСКИМ → НОВИНАМА“ ←

МОЖЕ СЕ ЧИТАТИ:

Вилхелмов антигритички антиреуматички теј за чишћење крви Франца Вилхелма, апотекара, ц. и кр. дворског набављача у Најнкирхену, Доља Аустрија, који се брзо прочуо, добар је, по компетентној најави, за лечење и свако доба године ради чишћења крви од оних болесних састојака без равике старости и рода човечијег. 1000-струка лечења, која су тим тејом код костобоље, реуме, болести живаца, мускула и углавана од успеха, осигуравају му име најбољег средства за те, речене болести. Такође и код кожных, и других болести па и застарелих, лечи, јер при употреби овог средства читав унутрашњи организам чисти. За шуљеве и затворене столице, болести црне цигерице и жутице је прва благодет овај теј, само мора бити прави, и да се не само вара са подраживањем, где се сада новац без успеха избацује. Прави, по лечничком упутству сирвањани једини Вилхелмов антигритички антиреуматички теј за чишћење крви само се код произвађача г. 610 97—120 **ФРАНЦА ВИЛХЕЛМА**

апотекара, ц. и кр. набављача у Најнкирхену, Доља Аустрија, или код његових стоваришта може добити.

Један пакет стаје 2 круне одаваде, 1 пошт. коли са 15 пакета стаје 24 круне.

Добија се свуда у апотекама.

Продаје се КУЋА лепа

у кисачкој улици бр. 49.

на Ђошку руске улице. Уз 6 квадрата баште у кући су 3 собе са три кујне. Цена је кући 3200 круна. Треба имати готових 1000 круна, а остало може остати на кућу терета. — Обавештаје даје **Хорват Јожеф** у Темејину.

1687 1—2

ЖИТАРСКО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Јефтине Дстоића

У РУМИ

потребује једног млађег мануфактурног помоћника. Првенство има онај, који српски, немачки и мађарски говори.

1634 2—3

Телефон 692.

Боја „ГО“

најбоља је за бојадисање косе, браде и бркова; црна, дункелбраун лихтбраун. 1 картон са упутством 3 круне. Ко пошаље К 3-10 добија франко. Доплатом 1 круна скупље.

Стовариште за Србију и Бугарску 1621 3—10

Београд:

Квас Михајлова улица бр. 47.
 Краљ Миланова улица бр. 14.

Краљ. српски дворски фризер

Ђраћа Ј. Димић

Телефон 692.

2 ПОМОЋНИКА старија

потребујем за моју МОКРИНСКУ мануфактурну радњу. Понуде ваља слати на адресу г. Средоје Белића, Мокрин.

1640 1—2

Омер Попов.

ЗА МОЈУ

ШПЕЦЕРАЈСКУ И ДЕЛИКАТЕСА ТРГОВИНУ

потребујем два помоћника, једног старијег и једног млађег. Оба морају бити вични у тој струци и добре детајлисте. Плата добра. Уједно потребујем и једног шегрта.

ИСА ЂИРИЛОВ,

у Панчеву.

1641 1—3

СТАРИЈИ ПОМОЋНИК.

Потребујем изврсног продавца за мануфактурно помодну трговину, који потпуно говори српски, мађарски и немачки.

Понуде треба упутити на

Franz Rückstätter,
 Palánka (Bács megye)

а означити године старости, ступањ у радњу и плату при слободном стану и кошту и ако је могуће и слику приложити.

1688 1—3

Требама два помоћника

за галантеријску, кратку и бирбешку робу, од којих један старији, да је изврстан продавац који је у трговинама на велико сервирао; један млађи да је детајлиста, који би уједно био и аранжер излога. Могу одма или 15. децембра п. р. ступити. Понуде са описом плате, привључењем сведочења у препису и уз слику треба упутити на

Исидора Вајса

у Митровицу.

1615 3—4

Сремске шљивовице,

коју производи и препоручује свој властити производ

Душан Тодорић,
 Стара Пазова (Срем).

1470 14—20

МЕШОВИТА ТРГОВИНА

ВАСЕ НИКОЛИЋА

У БОТОШУ (ТОРОНТАЛ)

потребује једног ваљаног млађег мошкар мануфактуристу.

1620 3—3

Ступити може одма.

Српска Привредна Банка у Руми (ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО.)

П О З И В

на упис редовне недељне штедње.

Знајући, шта значи недељна штедња, која омогућава, и малом човеку да уштеди беле паре за црне дане, оснивачи Српске Привредне Банке у Руми прионули су ово тога, да се уврсти у друштвена правила одредаба о недељној штедњи, па с тога потписана управа позива на упис I. кола недељне штедње, које се оснива на 3 године, а по уделу се плаћа 1 К.

Уписивање траје до 31. децембра о. г. по н. г. и од 1. јануара 1907. отпочиње уплаћивање.

РУМА, 9. децембра 1906.

У п р а в а

СРПСКЕ ПРИВРЕДНЕ БАНКЕ

у Руми.

1639 1—3